

2023

Systémy managementu hospodaření s energií – Směrnice k postupnému zavádění ČSN
EN ISO 50005

01 1519

idt ISO 50005:2021

Energy management systems – Guidelines for a phased implementation

Systemes de management de l'énergie – Lignes directrices pour une mise en oeuvre par étapes

Energiemanagementsysteme – Leitfaden für eine phasenweise Umsetzung

Tato norma je českou verzí evropské normy EN ISO 50005:2022. Překlad byl zajištěn Českou agenturou pro standardizaci. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the European Standard EN ISO 50005:2022. It was translated by the Czech Standardization Agency. It has the same status as the official version.

Národní předmluva

Informace o citovaných dokumentech

ISO 50001:2018 zavedena v ČSN EN ISO 50001:2019 (01 1501) Systémy managementu hospodaření s energií – Požadavky s návodem k použití

Související ČSN

ČSN ISO 50002 (01 1514) Energetické audity – Požadavky s návodem pro použití

ČSN ISO 50006 (01 1517) Systémy managementu hospodaření s energií – Měření energetické náročnosti

pomocí výchozího stavu spotřeby energie (EnB) a ukazatelů energetické náročnosti (EnPI) – Obecné zásady a návod

Vypracování normy

Zpracovatel: Technický a zkušební ústav stavební Praha, s.p., IČO 00015679, Ing. Dagmar Konstankiewiczová

Technická normalizační komise: TNK 14 Energetický management a udržitelná spotřeba energie

Pracovník České agentury pro standardizaci: Ing. Kateřina Hejtmánková

Česká agentura pro standardizaci je státní příspěvková organizace zřízená Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví na základě ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

EVROPSKÁ NORMA
EUROPEAN STANDARD
NORME EUROPÉENNE
EUROPÄISCHE NORM

EN ISO 50005

Květen 2022

ICS 03.100.70; 27.015

Systémy managementu hospodaření s energií -
Směrnice k postupnému zavádění
(ISO 50005:2021)

Energy management systems - Guidelines for a phased implementation
(ISO 50005:2021)

Systemes de management de l'énergie - Lignes directrices pour une mise en oeuvre par étapes
(ISO 50005:2021)

Energiemanagementsysteme - Leitfaden für eine phasenweise Umsetzung
(ISO 50005:2021)

Tato evropská norma byla schválena CEN dne 2022-04-27.

Členové CEN a CENELEC jsou povinni splnit vnitřní předpisy CEN/CENELEC, v nichž jsou stanoveny podmínky, za kterých se této evropské normě bez jakýchkoliv modifikací uděluje status národní normy. Aktualizované seznamy a bibliografické citace týkající se těchto národních norem lze obdržet na vyžádání v Řídicím centru CEN-CENELEC nebo u kteréhokoliv člena CEN a CENELEC.

Tato evropská norma existuje ve třech oficiálních verzích (anglické, francouzské, německé). Verze v každém jiném jazyce přeložená členem CEN a CENELEC do jeho vlastního jazyka, za kterou zodpovídá a kterou notifikuje Řídicímu centru CEN-CENELEC, má stejný status jako oficiální verze.

Evropský výbor pro normalizaci v elektrotechnice
European Committee for Electrotechnical Standardization
Comité Européen de Normalisation Electrotechnique
Europäisches Komitee für Elektrotechnische Normung
Řídicí centrum CEN-CENELEC: Rue de la Science 23, B-1040 Brusel

© 2022 CEN/CENELEC Veškerá práva pro využití v jakékoliv formě a jakýmikoliv prostředky

jsou celosvětově vyhrazena členům CEN a CENELEC.

Ref. č. EN ISO 50005:2022 E

Členy CEN a CENELEC jsou národní normalizační orgány Belgie, Bulharska, České republiky, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Chorvatska, Irska, Islandu, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Maltu, Německa, Nizozemska, Norska, Polska, Portugalska, Rakouska, Republiky Severní Makedonie, Rumunska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Spojeného království, Srbska, Španělska, Švédska, Švýcarska a Turecka.

Evropská předmluva

Text ISO 50005:2021 byl vypracován technickou komisí ISO/TC 301 *Energetický management a úspory energie* Mezinárodní organizace pro normalizaci (ISO) a byl převzat jako EN ISO 50005:2022 technickou komisí CEN/CLC/JTC 14 *Management hospodaření s energií a energetická účinnost v rámci energetického přechodu*, jejíž sekretariát zajišťuje UNI.

Této evropské normě je nutno nejpozději do listopadu 2022 udělit status národní normy, a to buď vydáním identického textu, nebo schválením k přímému používání, a národní normy, které jsou s ní v rozporu, je nutno zrušit nejpozději do listopadu 2022.

Upozorňuje se na možnost, že některé prvky tohoto dokumentu mohou být předmětem patentových práv. CEN-CENELEC nelze činit odpovědným za identifikaci jakéhokoliv nebo všech patentových práv.

Jakákoli zpětná vazba a otázky týkající se tohoto dokumentu mají být adresovány národnímu normalizačnímu orgánu uživatele. Úplný seznam těchto orgánů lze nalézt na webových stránkách CEN a CENELEC.

Podle vnitřních předpisů CEN-CENELEC jsou tuto evropskou normu povinny zavést národní normalizační organizace následujících zemí: Belgie, Bulharska, České republiky, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Chorvatska, Irsko, Islandu, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Malty, Německa, Nizozemska, Norska, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Republiky Severní Makedonie, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Spojeného království, Srbsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko a Turecko.

Oznámení o schválení

Text ISO 50005:2021 byl schválen CEN-CENELEC jako EN ISO 50005:2022 bez jakýchkoliv modifikací.

Předmluva.....	6
Úvod.....	7
0.1.....	
Obecně.....	7
0.2..... Výhody postupného zavádění.....	7
1..... Předmět normy.....	8
2..... Citované dokumenty.....	8
3..... Termíny a definice.....	8
4..... Model vyspělosti v přístupu k zavádění EnMS.....	8
4.1..... Vysvětlení a struktura modelu vyspělosti.....	8
4.2..... Postupné zavádění EnMS pomocí modelu vyspělosti.....	9
4.2.1.....	
Obecně.....	9
4.2.2..... Posouzení počáteční situace organizace.....	10
4.2.3..... Stanovení a potvrzení cíle pro postupné zavádění.....	10
4.2.4..... Vytvoření jednoduchého projektového záměru.....	11
4.2.5..... Vytvoření plánu projektu.....	11
4.2.6..... Sledování realizace plánu projektu.....	11

4.2.7.....	Rozdílová analýza v porovnání s ISO 50001:2018.....	11
5.....	Popis prvků a úrovní.....	12
5.1.....	Prvek 1 – Kontext organizace.....	12
5.2.....	Prvek 2 – Vedení (leadership).....	13
5.3.....	Prvek 3 – Zdroje.....	14
5.4.....	Prvek 4 – Přezkoumání spotřeby energie.....	15
5.5.....	Prvek 5 – Ukazatele energetické hospodárnosti a výchozí stavy spotřeby energie.....	16
5.6.....	Prvek 6 – Cíle, cílové hodnoty v oblasti energie a akční plány.....	18
5.7.....	Prvek 7 – Kompetence a povědomí.....	19
5.8.....	Prvek 8 – Provoz a údržba.....	20
5.9.....	Prvek 9 – Nákup a návrh.....	21
5.10.....	Prvek 10 – Proces komunikace a řízení dokumentovaných informací.....	22
5.11.....	Prvek 11 – Monitorování, měření, analýza a vyhodnocování energetické hospodárnosti.....	23
5.12.....	Prvek 12 – Přezkoumání systému managementu a zlepšování.....	24
Příloha A (informativní)	Neustálé zlepšování a zdokonalování EnMS.....	27
A.1.....	Plnění požadavků ISO 50001:2018.....	27
A.2.....	Osvědčené postupy.....	27
A.2.1.....		

Obecně.....	27
A.2.2..... Prvek 2 - Vedení (leadership).....	27
A.2.3..... Prvek 3 - Zdroje.....	27
A.2.4..... Prvek 5 - Ukazatele energetické hospodárnosti a výchozí stavy spotřeby energie.....	27
A.2.5..... Prvek 7 - Kompetence a povědomí.....	28
A.2.6..... Prvek 8 - Provoz a údržba.....	28
A.2.7..... Prvek 9 - Nákup a návrh.....	28
A.2.8..... Prvek 10 - Postup sdělování a řízení dokumentovaných informací.....	28
A.2.9..... Prvek 11 - Monitorování, měření, analýza a vyhodnocování energetické hospodárnosti.....	28
A.2.10... Prvek 12 - Přezkoumání systému managementu a zlepšování.....	28
Příloha B (informativní) Model vyspělosti s využitím úrovní.....	29
Bibliografie.....	38

Předmluva

ISO (Mezinárodní organizace pro normalizaci) je celosvětová federace národních normalizačních orgánů (členů ISO). Mezinárodní normy obvykle vypracovávají technické komise ISO. Každý člen ISO, který se zajímá o předmět, pro který byla vytvořena technická komise, má právo být v této technické komisi zastoupen. Práce se zúčastňují také vládní i nevládní mezinárodní organizace, s nimiž ISO navázala pracovní styk. ISO úzce spolupracuje s Mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC) ve všech záležitostech normalizace v elektrotechnice.

Postupy použité při tvorbě tohoto dokumentu a postupy určené pro jeho další udržování jsou popsány ve směrnících ISO/IEC, část 1. Zejména se má věnovat pozornost rozdílným schvalovacím kritériím potřebným pro různé druhy dokumentů ISO. Tento dokument byl vypracován v souladu s redakčními pravidly uvedenými ve směrnících ISO/IEC, část 2 (viz www.iso.org/directives).

Upozorňuje se na možnost, že některé prvky tohoto dokumentu mohou být předmětem patentových práv. ISO nelze činit odpovědnou za identifikaci jakéhokoliv nebo všech patentových práv. Podrobnosti o jakýchkoliv patentových právech identifikovaných během přípravy tohoto dokumentu budou uvedeny v úvodu a/nebo v seznamu patentových prohlášení obdržných ISO (viz www.iso.org/patents).

Jakýkoliv obchodní název použitý v tomto dokumentu se uvádí jako informace pro usnadnění práce uživatelů a neznamena schválení.

Vysvětlení nezávazného charakteru technických norem, významu specifických termínů a výrazů ISO, které se vztahují k posuzování shody, jakož i informace o tom, jak ISO dodržuje principy Světové obchodní organizace (WTO) týkající se technických překážek obchodu (TBT), jsou uvedeny na tomto odkazu URL: www.iso.org/iso/foreword.html.

Tento dokument vypracovala technická komise ISO/TC 301 *Energetický management a úspory energie*.

Jakákoli zpětná vazba nebo otázky týkající se tohoto dokumentu mají být adresovány národnímu normalizačnímu orgánu uživatele. Úplný seznam těchto orgánů lze nalézt na adrese www.iso.org/members.html.

Úvod

0.1 Obecně

Je důležité zapojit všechny typy organizací, zejména malé a střední (SMO), do rozsáhlého zavádění managementu hospodaření s energií, protože tyto organizace mají významný potenciál pro zlepšování energetické hospodárnosti, související úspory nákladů na energii a snížení emisí skleníkových plynů (GHG).

Cílem tohoto dokumentu je umožnit organizacím iniciovat a zlepšovat postupy managementu hospodaření s energií pomocí systematického přístupu s úsilím odpovídajícím jejich zdrojům a situaci, což povede k neustálému zlepšování energetické hospodárnosti.

Tento dokument uvádí praktický návod pro postupné zavádění systému managementu hospodaření s energií (EnMS), např. s využitím interních kapacit. Funkční EnMS lze následně rozšířit tak, aby splňoval požadavky ISO 50001. Dobře naplánované postupné zavádění EnMS může snížit náklady a využití dalších zdrojů a zároveň přinést brzký úspěch, na kterém lze stavět. To může pomoci překonat překážky zavádění v organizacích s omezenými zdroji, jako jsou SMO.

Tento dokument vysvětluje přístup k postupnému zavádění s využitím dvanácti základních prvků podle ISO 50001:2018. Nastiňuje obsah prvků a pro každý prvek popisuje čtyři různé úrovně vspělosti. [Příloha A](#)

obsahuje osvědčené postupy pro neustálé zlepšování EnMS pomocí postupného přístupu. Organizace si může k nalezení efektivního přístupu k dosažení požadované vspělosti svého EnMS vybrat vhodné nástroje. Cílový prvek (cílové prvky) a odpovídající úroveň (úrovně) vspělosti závisí na cílech a strategickém směřování organizace. EnMS lze integrovat s jinými systémy managementu a lze tak těžit ze společných struktur.

V tomto dokumentu se používají termíny „zlepšování energetické hospodárnosti“ (jak je definováno v ISO 50001:2018) a „úspory energie“. Úspory energie jsou v tomto dokumentu považovány za podmnožinu zlepšování energetické hospodárnosti.

0.2 Výhody postupného zavádění

Zavedení EnMS v organizaci může být složité. Organizace mohou mít pro úspěšné zavedení EnMS omezené zdroje (např. znalosti a dostatek zaměstnanců). Postupné zavádění přináší organizaci několik výhod. Postupné zavádění popsané v tomto dokumentu nabízí flexibilitu, která organizaci umožňuje:

- rozhodovat o rozsahu a rychlosti zavádění EnMS tak, aby vyhovovaly dostupným zdrojům a potřebám organizace;
- rozhodovat o cílových prvcích a o požadované úrovni (úrovních) vspělosti;
- začít oblastmi, ve kterých se zdá být největší potenciál pro zlepšování energetické hospodárnosti a návratnost investic, nebo těmi, které jsou v souladu se stávajícími provozními postupy;
- povzbuzovat kulturu podporující management hospodaření s energií;
- provést jednoduchá a/nebo nízkonákladová opatření pro zlepšování energetické hospodárnosti

a získat související úspory nákladů na energii, snížení emisí a další výhody;

- budovat počáteční úspěchy s cílem zvýšit důvěryhodnost, a tím zajistit závazek a podporu pro další rozvoj EnMS;
- vybudovat pevný základ pro rozšíření stávajícího EnMS směrem k plnění požadavků ISO 50001.

1 Předmět normy

Tento dokument poskytuje organizacím návod pro vytvoření postupného zavádění systému managementu hospodaření s energií (EnMS). Tento postupný přístup je určen k podpoře a zjednodušení zavedení EnMS do všech typů organizací, zejména do malých a středních organizací (SMO).

Tento dokument uvádí návod pro použití dvanácti základních prvků, každý se čtyřmi úrovněmi vyspělosti, k vytvoření, zavedení, udržování a zlepšování EnMS, které povedou ke zlepšování energetické hospodárnosti.

Tento dokument umožňuje svému uživateli využít postupného přístupu k dosažení úrovně managementu hospodaření s energií odpovídající jeho cílům a k vybudování pevného základu, který může být následně rozšířen směrem k plnění požadavků ISO 50001:2018. Tento dokument je v souladu s ISO 50001:2018, ale nepokrývá všechny její požadavky.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.